

SMILJAN KRALJEVIĆ, OSIJEK

ANALIZA RADA DRUŠTVA POLJOPRIVREDNIH INŽINJERA I TEHNIČARA OSIJEK

Ocjena rada članova društva poljoprivrednih inženjera i tehničara Osijek u proteklih godinu dana mora početi, od bar letimične analize naše osnovne zadaće, a to je proizvodnja hrane.

Na tom području postigli smo znatne rezultate u ratarskoj proizvodnji. Pšenica, kukuruz i šećerna repa su najviše zastupljene kulture. Međutim, unazad par godina značajniji porast u zasijanim površinama bilježe uljarice, a naročito soja.

Značaj uljarica nije potrebno posebno naglašavati kada znamo koliko se jestivog ulja uvozi.

Na području ratarske proizvodnje susrećemo se sa sve većim problemima kod nabavke repromaterijala i rezervnih dijelova. S 1. 01. 1982. godine prosječna starost traktora iznosila je 6,5 godina i velikom defektažom, a rezervni dijelovi uglavnom su uvozni.

Domaća industrija nije još ponudila odgovarajuća rješenja bar ne za društveni sektor.

Veliki su problemi i kod sredstava za zaštitu bilja i gnojiva. Komponente za zaštitna sredstva se uvoze iz zapadnih zemalja. Može li to poljoprivreda osigurati vlastitim izvozom, a da ne izazove štetne posljedice u vlastitoj zemlji?

Potrebe za umjetnim gnojivima na regiji iznose cca 360.000 tona. U 1982. godini najveći isporučilac gnojiva bila je INA — Kutina (sa 80 % isporučenih količina).

Ove godine INA je do 1. 09. 1983. godine isporučila:

— AMONITRATA	2.196 tona ili 83,4 % od plana
— KAN	9.431 tona ili 14,4 % od plana
— UREA	18.373 tona ili 42,2 % od plana
U K U P N O :	157.340 tona ili 66,8 % od plana

INA ove godine nije zadovoljila potrošnju ne samo količinski, nego i asortimanom NPK kombinacija.

Zbog toga veliki dio površina za navedene kulture, bit će pooran bez osnovne gnojidbe i to naročito na individualnom sektoru.

Individualni sektor poljoprivrede Slavonije i Baranje raspolaze sa značajnim kapacitetima i u proizvodnji tržnih viškova, zauzima visoko mjesto.

Poljoprivrednici posjeduju 343.802 ha ili 57 % od ukupnih obradivih površina.

Smiljan KRALJEVIĆ, dipl. inž., OSIJEK

Na području stočarske proizvodnje u 1983. godini se očituje smanjenje proizvodnje stoke i mesa, iz već poznatih razloga:

- nedostatak proteinske stočne hrane,
- disparitet cijena,
- veliki gubitak i nelikvidnost mesne industrije.

Naročit je pad proizvodnje na selu jer se individualni proizvođač teže snalazi za proteinsku stočnu hranu, a i teže podnose neplaćanje stoke kroz više mjeseci.

Zbog svega toga, obrazovanje individualnih poljoprivrednih proizvođača u radu društva poljoprivrednih inženjera i tehničara našeg područja, sigurno je naša najveća, ali i najkorisnija akcija koja se već niz godina odvija u suradnji s »Narodnom tehnikom« grada Osijeka, SIZ-om za tehničku kulturu, Socijalističkim savezom, Zadružnim savezom, kooperacijom IPK-Osijek i kooperacijom PPK »Đuro Salaj« — Valpovo i to u okviru akcije »Tehnička kultura na selu«.

Samim predavanjem obuhvaćeno je cca 1.000 individualnih poljoprivrednih proizvođača našeg područja i to u okviru 35 održanih predavanja u 22 sela.

Na osnovu konsultacija s kolegama iz kooperacija, a i na osnovu naše vlastite ocjene odlučili smo, odnosno i realizirali slijedeće teme:

- proizvodnja šećerne repe,
- proizvodnja kukuruza,
- zaštita bilja u ratarskoj proizvodnji,
- proizvodnja i ekonomski značaj ljekovitog bilja,
- selekcija u stočarstvu,
- proizvodnja uljane repice, soje i suncokreta,
- ishrana i silaža u stočarstvu.

Predavanja su realizirali kolege sa našeg Poloprivrednog fakulteta i instituta kao i kolege s naših kombinata, kojima su već naznačene teme uža specijalnost.

Ovom prilikom moram naglasiti, da je ovu akciju pratio »Glas slavonske«, Radio Osijek kao i RTV Centra Osijek pri programiranju samih predavanja.

Imajući u vidu činjenicu da djelujemo i u okviru »Narodne tehnike« grada Osijeka, to nam se pruža mogućnost da u toku godine održimo i više od 30 sastanaka Predsjedništva našeg društva. To je prilika da se nađemo zajedno, da rješavamo tekuću problematiku društva, kao i to da razmjenjujemo iskustva i informacije što su u ostalom i jedni od osnovnih ciljeva i zadataka našeg društva.

Početkom svake godine organiziramo svoju već tradicionalnu agromomsku zabavu, koja je po mnogo čemu zanimljiva i korisna. Naime, to je prilika da se nađemo zajedno, da se razveselimo i našalimo, ali i način da uz redovnu članarinu financiramo rad Društva.

Svake godine 30-tak članova našeg Društva učesnici su stručnog putovanja.

Pribjegavamo organizaciji tih stručnih putovanja u namjeri da našim članovima pružimo mogućnost upoznavanja poljoprivredne proizvodnje drugih dijelova naše zemlje, odnosno drugih zemalja. Smatramo da je to dobar način podizanja stručnosti naših članova kao i mogućnost upoznavanja kulturno-povijesnih znamenitosti istih područja.

Uz to, 10-tak naših članova svake godine sudjeluje u razmjeni stručnjaka sa NR Mađarskom.

Naime, već je tradicionalna razmjena članova našeg društva s kolegama iz Pečuha i Segedina.

Imajući u vidu činjenicu da radimo u vrlo sličnim klimatskim i edafskim uvjetima, smatramo navedenu razmjenu vrlo korisnom. Ujedno to je i mogućnost da kolegama iz Pečuha i Segedina pokažemo svoja dostignuća u poljoprivredi.

Uz već navedene rezultate sigurno treba navesti i ono što nismo napravili.

Prvo, mislim da bi društveno trebali biti više angažirani jer kao skup stručnjaka na jednom realnom relativnom uskom području, jasno u okviru svojih mogućnosti, morali bismo pomoći na rješavanju tekućih problema, kojih na žalost ima dosta, a primarno su vezani uz nabavku nama potrebnih repromaterijala za normalnu proizvodnju u poljoprivredi.

I drugo, malo, gotovo nikako ne organiziramo stručna predavanja, tribine ili sekcije za članove našeg Društva na kojima bismo međusobno razmjenjivali iskustva, nova saznanja iz poljoprivredne proizvodnje što bi svima nama bilo od koristi.

Korišteni su podaci:

- Privredne komore Slavonije i Baranje
- Zadružnog saveza Slavonije i Baranje
- Regionalnog zavoda za plan i razvoj
Zajednice općine Osijek

**Redovnoj Skupštini SPITH-e održanoj 28. 10. 84. u Osijeku
upućeno je pismo ing. Dinka Tudora kojega zbog interesantnosti
objavljujemo u cijelosti**

Dragi drugovi!

Kao član Upravnog odbora društva agronoma Zadar upoznat sam sa dnevnim redom Godišnje skupštine SPIT Hrvatske, koja će se održati 28. X 1983. u Osijeku.

Podržavam prijedlog dnevnog reda Skupštine, kao vrlo aktualan i do-
zvolite mi da dadem svoju dopunu. U vezi toga iznio bih slijedeće:

Nalazimo se u trećoj godini srednjoročnog plana i velikih napora za ostvarivanje programa ekonomske stabilizacije u proizvodnji hrane. Za naše Društvo agronoma važno je pitanje kako su razmješteni i angažirani polj. stručnjaci i da li dovoljno pridonose ostvarenju ovoga programa.

Od preko 5.000 poljoprivrednih stručnjaka u Hrvatskoj, 1.300 ih je zaposleno u društvenom sektoru poljoprivrede, gdje ostvaruju visoke rezultate. Veliki broj agronoma radi na administrativnim i drugim poslovima izvan proizvodnje a ima i nezaposlenih.

U organizacijama udruženog rada kooperanata (bez Slavonije), zadrugama i malobrojnim polj. stanicama u direktnoj proizvodnji djeluje manje od 200 agronoma. To znači da jedan agronom dolazi na oko 8.000 ha individualnog sektora poljoprivrede, a trebalo bi da jedan agronom radi na 2000 ha.

Veliki kapaciteti i rezultati znanstvenih ustanova koriste se uglavnom na društvenom sektoru, koji čini oko 20 posto obradivih površina.

Posljedica ovako neorganizirane poljoprivredne službe su niski prinosi najvažnijih poljoprivrednih kultura na privatnom sektoru poljoprivrede.

To se može vidjeti iz slijedećih podataka:

Društveni sektor ostvario je 6,1 t/ha pšenice i 7,7 t/ha kukuruza. Ima organizacija s vrhunskim rezultatima.

Na području zajednice općina Osijek prosječan prinos pšenice je 5,5 t, a kukuruza 6,6 t/ha.

Sve ostale zajednice općina imaju neshvatljivo niske prinose na privatnom sektoru, koji čini preko 90 % obradivih površina. Kao da se prespavalo posljednjih 15 godina. Tako je prosječni prinos pšenice na ovom području oko 2,5 t/ha, a kukuruza nešto preko 3,0 t/ha.

Ilustrativan je primjer Bilogorsko-podravske regije, gdje se još na preko 50 % površina sije sorta »libellula« koja je pred više godina ustupila mjesto visokorodnim sortama domaćih selekcija. Treba još navesti da se na većini površina individualnog sektora sije još ručno.

Iz prednjeg se vidi da se na preko polovine površina pod pšenicom i kukuruzom ne ostvaruje ni 50 % prinosa, koje se može ostvariti postojećim sjemenom na prosječnoj zemlji uz srednju agrotehniku.

Društvenim planom Hrvatske predviđeno je da se u 1985. god. kod individualnog proizvođača ostvari prinos od 3,7 t/ha, a kukuruza 5,5 t/ha.

Da bi se ovo postiglo potrebna je pored svega onoga što se poduzima i efikasno organizirana poljoprivredna služba.

Potrebno je da se veliko znanje naših znanstvenih i stručnih radnika organizirano usmjeri u široku poljoprivrednu praksu.

U situaciji smo međutim da postoje čitave regije i općine koje nemaju ni jednog agronoma koji djeluje na unapređenju poljoprivrede individualnog sektora.

Dozvolite mi da predložim da se ovo pitanje raspravi na Skupštini agronoma i da se nadležnim faktorima predloži takav program rada i organizacija poljoprivredne službe, koja bi značajnije pridonijela ostvarivanju programa proizvodnje hrane.

Financijska sredstva ne mogu biti problem jer je veća proizvodnja hrane u sadašnjem trenutku imperativ naše ekonomike. Povoljna je okolnost da su potrošači hrane došli do saznanja da je potrebno osigurati sredstva za povećanje poljoprivredne proizvodnje.

Veliku ulogu trebaju u ovome odigrati društveno-političke zajednice.

Želim uspješan rad Skupštine

Uz drugarski pozdrav

Dinko Tudor, dipl. inž.